

heti 2—2 órás tanfolyamot tart a kosárfonásból. Daczára ennek kezdetnek, Európaszerte szállított évi szőlőkivitelünkre 100 ezer kosarat hozatunk Olaszországból. Hol vannak egyéb kosárszükségleteink, melyek a kevés ipar mellett nagyrészt bevétel által szerzendők be. Mily óriási feladat vár ez egyetlen iparágnál is népünkre!

Különben földmivelési miniszteriumunk is ez irányban már több elismerésre méltó kezdeményezéssel hatni igyekszik, de ma így a konkurrenzia majdnem fejünk felett összecsap. Nem említve újra Olaszországot, mely a legközönségesebb kosarakkal drága vasuti közlekedéssel kiszorít saját hazánkban, ott van a többi állam is: Svájcban Coáz főerdész hozta be a fűzmivelést, és viszi ott minden erdész, a ki a szakot szereti. Az okszerű mivélés itt legjobb kezekben van. St. Gallenben fonóiskola is állittatott. Hollandiában tömeges a fűz a folyómélyedések mentén és az árkokat szegélyző párkányokon a rétek mellett. Vasutmentén is alig 2 méter széles ut van a fűzes közt, annyira kihasználják a tereket. A mint látjuk mindenütt felkarolják e mezőgazdasági mellékiparágat, mely a mi viszonyaink között felette ajánlatos.

Vidéki levél.

Veszprém, 1885. február 12.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Nem is képzelhető, hogy egy olyan kiterjedt erdőségben, mint a minő a mi bakonyi erdőségünk, bárminő erdőgazdasági viszonyok mellett is ne volna szakközönségünket érdeklő elég anyag s figyelmet érdemlő tárgy, mely kellőkép feldolgozva s összeállítva meg ne érdemelné, hogy néha-néha e becses lap hasábjain a nyilvánosság elé hozassék. Mindamellett szomorú ugyan, de való, hogy legalább mióta csekélységemet szeretett szakunk nagyon sze-

rény tagjának számitani szerencsés lehetek, szaklapunk bárminő szorgalmas olvasása mellett is csak elvéte találkozhattam egy-egy a Bakony vidékéről szóló, jobban mondva itt született s az itteni viszonyokkal foglalkozó közleménnyel.

Ezen tényt, távolról sem akarom azonban itt működő szaktársaim közönyösségének nevezni, hanem inkább szerénységnek qualificálom; mert azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy majd mindegyikünk kisebbnek érzi magát, mintsem szakunkra nézve esetleg bárminő érdekes észleleteit, tapasztalatait, vagy a kezelése alatt álló erdők gazdasági viszonyait stb. e becses lapok hasábjain közzé tenné. Megvallom, én magam is ezen hibában szenvedtem s szenvedek, — hogy így fejezzem ki magamat — mert szabad időmben többször ültem már író asztalomhoz, azon szándékkal, hogy egyről s másról, mit figyelemre méltónak tartottam, írni fogok; azonban csekélységemet érezve, mindannyiszor eredmény nélkül keltem fel.

Ezen igénytelen soraim megírására is főleg Sárközy Miksa t. szaktársam, mult évi decemberhó 5-én kelt s az „Erdészeti Lapok“ f. é. januári füzetében megjelent vidéki levele bátorított.

Tisztelt szaktársam, mint megyei erdőtiszt, a náluk levő erdőtisztai kerületek viszonyaira hivatkozva, a szakképzett erdőőrök alkalmazását égető szükségnek tartja. Erre én azt kérdem, van-e szakember, ki ezen állítását megtámadná vagy csak meg is támadhatná? Bizonyynal nincs! Bármennyire ohajtandó volna is azonban, nemcsak Szolnok-Dobokamegyében, hanem országszerte a szakképzett erdőőrök mihamarább leendő alkalmazása, — minthogy különben a Sárközy szaktárs ur által is eléggé körülirt teendőkkal elfoglalva, — a viszonyok és körülmények figyelembe vételével a megyei erdőtisztek, a legjobb akarat, szakértelem s kitartás mellett is, vajmi lassan s nehezen tudnak csak csekély eredményt is felmutatni — mégis, ha t. szaktársamnak ez idő szerint már csak ennyi panasza van: úgy őszintén gratulálok neki s irigylem helyzetét. — Nekem ennél sokkal több panaszom volna, ha

mindenre egész részletességgel kiterjeszkedni akarnék. Röviden azonban csak a következőket:

Mire ezen sorok — jó szerencse mellett — napvilágot látnak, egy éve lesz annak, hogy a Veszprémmegyében szervezett megyei erdőgondnoki állást az itteni tekintetes közig. erdészeti albizottság csekélységgel betöltötte. Már azelőtt s azután is több ízben felszólította a bizottság az 1879. évi XXXI. t.-cz. 23. §. értelmében a törvényhatóság területén fekvő összes községi, közbirtokossági, volt urbéres és zsellér erdőbirtokosokat, hogy vagy válaszszanak — erdejük szakszerű kezelése céljából — törvényes minősítéssel bíró erdőtisztet, vagy lépjenek a szervezett megyei erdőgondnokság keretébe. Daczára azonban annak, hogy a kibocsátott rendeletben mindannyiszor hivatkozás történt, mulasztás esetére, az erdőtörvény 50. §-ban előirt pénzbüntetés kiszabása s végrehajtására: a megyebeli 121 erdőterülettel bíró község közül, mind ez ideig csak 40 jelentkezett a megyei erdőgondnokság felügyelete s kezelése alá, ezek közül is egynehánynál, a kinevezés hivatalból eszközöltetett. A többi községek pedig, a már említett szigorú rendeletek daczára, még mindig az erdőtörvény életbeléptetése előtti állapotban vannak, azaz, hogy abban sem, mert azon idő óta is a jövő nemzedék jobblétének rovására pusztult az erdő a mértéktelen kihasználás s a még kiméletlenebb legeltetés következtében.

Legyen üdvözölve a győri kir. kerületi erdőfelügyelőség jelenlegi vezetője, Nagys. Klein Ödön kir. erdőfelügyelő ur, ki ezek után már szigorúan fellépve, kérte a közig. erdészeti bizottságot, hogy az illető erdőbirtokosok, ma már igazolt erdőrendészeti kihágás miatt, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 50. §. értelmében büntetve legyenek. A büntetést kimondó határozat meg is hozatott, sőt végrehajtás végett a járási szolgabíróknak ki is lett adva. Ekkor biztos reménnyel vártam legalább annyi eredményt, hogy a megbüntetett birtokosok jelentkezni fognak, vagy választnak törvényes minősítéssel bíró erdőtisztet s így én is jobban rendezhetem ügyeimet. S mind ez ideig mi lett az eredmény? Az, hogy a veszprémi járásból két, a pápai járásból három s a zirczi járásból egy

község folyamodott a kiszabott birság elengedéseért s egyuttal jelentkezett az erdőgondnokság kezelése alá; míg a deveçseri járás összes községeinél, ugy a már említett felszólítások, mint a büntetést kimondó határozat mai napig is elhangzott szó a pusztában. — Most valóban kíváncsi vagyok a következményre.

Ily megátalkodott közönyösség, a törvény fel sem vevése s boszantó hanyagság mellett, tekintetbe véve még azon körülményt, hogy a nép erdőbirtokának eddigi kezelése mellett annak biztos tönkre jutását maga is belátja, a szembe-tűnően növekvő faszükséglet jelentkezése daczára sem bir megbarátkozni azon gondolattal, hogy erdeje felett, melyet kizárólag sajátjának tart, a törvény rendelkezék, hogy ő annak kihasználásában korlátolva legyen, különösen pedig, hogy a legeltetéstől eltiltva legyen; s sok mást nem említve: nem csudálhatná a t. szaktárs ur, ha még nagyobb panaszokra fakadnék, mint csak arra, hogy nincsenek szakképzett erdőőreim! S ha így haladunk, sok idő eltelik még, míg csak ezt fogom panaszolhatni. Mindemellett, hogy elfogultnak ne látszassam, nem mulaszthatom el megemliteni, hogy sikerült ez ideig a kezelésem alatt álló birtokokon két helyen erdőőri állomást rendszeresítettetni s mindkettőt f. évi január 1-vel vizsgázott erdőőrökkel betöltetni. — Ez azonban, az egészet tekintve, alig jelezhető haladásnak.

Erdőtörvényünk végrehajtásának ezen nehézkességét pedig én nem másban, mint közigazgatási rendszerünkben találom. Jól tudom, hogy nem vagyok hivatva, de távol is van tőlem, hogy egy ily intézményt bírálgassak; de bátran merem állítani, hogy e közönyt igen sok helyen s a legtöbb esetben, nem a népnél lehet találni; hanem igen is, maguknál a közigazgatási végrehajtó hivatalnokoknál. Mert ha egyik járásban kevés kivétellel rendben van minden, miért nincs ugyan annak semmi eredménye a szomszédos járásokban? Az ily vontatottságon nagyban segíthetne a megyei erdőtisztek államosítása, kik, valljuk be nyiltan, mostani helyzetük mellett, vajmi keveset lendíthetnek az olyan ügyeken, melyek keresztülvitelénél a közigazgatási hivatalnokok sürgetése stb. szükséges. A

kerületi kir. erdőfelügyelőségek személyzete pedig sokkal jobban el van és előre láthatólag el lesz foglalva, minthogy a törvénybe ütköző, minden apróbb, de fontos ügyekről a mostani állapot mellett csak tudomást is szerezhetne; míg amugy a m. erdőtisztek, mint a felügyelőségeknek szorosabban vett alantas közgei sokkal jobban segédkezhetnének nemcsak a községi, de tán más ügyekben is.

Tisztelt szaktársam említett levele conclusiojában az 5 évet várja, hogy annak letelte után majd a megyei erdőtisztek kezelése alatt álló kisebb erdőbirtokosoknál is a szak-képzett erdőőrök alkalmazása nemcsak szép eszme és ohaj marad, hanem erdőtörvényünk idevágó szakaszának rendelkezései szerint életbe léptetve is lesz! Én megvallom, nem merem magamat ily boldog reményben ringatni; mert erre nézve azon kívül, hogy törvényünk rendelkezése nagyon gyakran a közigazgatási hivatalnokok közönyén megdől, — mit következtetni, a fentebb leirtak után, azt hiszem nem nagy merészség — még más nehézséget is látok, ez pedig röviden a következő:

1. Veszprém megye területén néhány községet kivéve, a legtöbbnek erdőterülete 100 kat. hold körül variál és nem csekély számmal vannak olyanok, melyeké 50 kat. holdra sem rug. Az ily csekély kiterjedéssű s legtöbbnyire tönkre tett erdő alig nyújt akkora jövedelmet birtokosának, mint a mekkora kiadást a ma már mulhatlanul szükséges mesterséges felujtás igényel.

2. A legtöbb esetben közös erdőőr tartása keresztülvihetetlen, mivel a községi erdők egymástól sokkal nagyobb távolságban fekszenek, mintsem azok őrzése egyesíthető volna. A szomszédos uradalmak pedig épen nem hajlandók a községekkel leendő közös erdőőr tartására.

3. Öt év letelte után, nem merem hinni, hogy lenne annyi szakképzett erdőőr, mint a mennyi szükséges volna a 17. §. alá tartozó erdőbirtokokra. Ha pedig így a kereslet még mindig nagy lesz, a kisebb erdőterülettel bíró községeknek erdőterületükkel s főleg erdei jövedelmükkel arányban nem álló magas fizetést kellene megállapítani, ha szakképzett

erdőőrök alkalmazását akarnák. S mind ez nem tudom, nem lesz-e annak idejében figyelembe jövő körülmény?!

Jól tudom ugyan, hogy épen most, mikor a megrongált erdők helyrehozásával kell bibelődni, mikor a néppel az erdőt megkedveltetni, a rendszeres gazdálkodás üdvös voltát megismertetni kell: akkor volna leginkább szükség, főleg a községeknel, szakképzett erdőőrökre; mégis a főntebb elősorolt körülmények figyelembe vétele mellett sajnos, de újból azt mondom, nem merek kifejezést adni azon reménynek, hogy öt év letelte után minden rendben lesz!

Adja a magyar erdészeti ébredő szelleme, hogy ezen nézetemben csalódjam!

Én azonban ezen nem lényegtelen hiányon egyelőre a következőleg véltem legalább némileg segíthetni:

A kezelésem alatt álló községeket arra birtam, hogy ha már nem is vizsgálzott, de oly egyént alkalmazzanak erdőőrül, ki írni, olvasni s egy keveset számolni tud, ezt azután ne változtassák évenként; hanem válaszsák huzamosbb, legalább öt-hat évre. Az ily erdőőröket évenként egyszer-kétszer jársaik székhelyére idézve együttesen, azonfelül pedig erdőszemléim alkalmával is külön-külön a legszükségesebbekre oktatom, a csemete nevelés, ültetéssel, az erdőőri kihágási napló vezetésével szerénységemtől telhetőleg megismertetem. Célom még továbbá az erdőtenyésztésnek az itteni viszonyokra vonatkozó elemeit, erdőtvényünknek legalább az erdei kihágásokra s ezek megítélésére vonatkozó részét, egy kis rövid leírásban összefoglalni s az alkalmazott erdőőröket ennek megtanulására kényszeríteni.

Ha a tisztelt szaktárs urak közül, viszonyainknak megfelelőleg, valaki helyesebb utat és módot alkalmaz vagy ajánl, azt nagyon is megköszönném s kérem, hogy különösen a megrongált községi erdők javításának érdekében, ezen becses lapok hasábjain szives tanácsával szolgálni kegyeskedjék.

Veszprém, 1885. febr. 12.

Jákóy Géza,

megyei erdőgondnok.